

Parlamentul
Republicii Moldova

VG nr. 03/02-24
16 Iulie 2024

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul art. 73 al Constituției Republicii Moldova și în conformitate cu prevederile art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative.

Anexă: - proiectul de lege
- nota informativă

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	243	
"16"	07	2024
Ora		

Deputați în Parlament:

Dorian Ștrăduț
Chădîron Vasile
Morozova Morina

Roxa Veroncea
Igor Chirsoaie
Roxa Roman
Boris Marcoel
Mancu Valentin
Cofocari Ecaterina
Pancu Maria

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 72, art. 103), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 10:

alineatul (11) se completează cu propoziția „Radierea și distrugerea informației respective se efectuează după transmiterea acestora către Consiliul Superior al Magistraturii, sau după caz, către Consiliul Superior al Procurorilor.”;

se completează cu alineatul (14) cu următorul cuprins:

„(14) Informația acumulată în procesul de evaluare a subiecților sau, după caz, în procesul de examinare a contestațiilor, se transmite în format electronic Consiliului Superior al Magistraturii în cazul subiecților prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. a), b) și d) sau, după caz, Consiliului Superior al Procurorilor în cazul subiecților prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. e), f) și h).”

2. La articolul 14, alineatul (8) se completează cu litera c) cu următorul cuprins:

„c) constatarea promovării sau nepromovării evaluării în cazul contestării repetate a deciziei Comisiei de Evaluare, adoptată urmare a reevaluării dispuse anterior.”

Art. II. – Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 117–118, art. 192), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 13:

alineatul (10) se completează cu propoziția „Radierea și distrugerea informației respective se efectuează după transmiterea acesteia către Consiliul Superior al Magistraturii.”;

se completează cu alineatul (11), cu următorul cuprins:

„(11) În procesul de evaluare, comisia de evaluare utilizează informația privind subiecții evaluării acumulată în baza Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor și Legii 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative.”

2. La articolul 18, alineatul (1) se completează cu propoziția: „În perioada examinării contestației, judecătorul nu poate emite acte de dispoziție.”.

3. Articolul 19 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) La reluarea procedurii de evaluare, comisia de evaluare examinează aspectele menționate de consiliul respectiv sau, după caz, de Curtea Supremă de Justiție, precum și informații suplimentare, iar dacă subiectul evaluării este de acord, organizează audieri repetate.”

Art. III. – Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 325–327, art.581), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 14:

alineatul (11) se completează cu propoziția „Radierea și distrugerea informației respective se efectuează după transmiterea acesteia către Consiliul Superior al Magistraturii, sau după caz, către Consiliul Superior al Procurorilor.

alineatul (12) va avea următorul cuprins:

„(12) În procesul de evaluare, comisia de evaluare utilizează informația privind subiecții evaluării acumulată în baza Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în baza Legii 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție și

Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative.”

2. La articolul 19, alineatul (3) se completează cu propoziția: „În perioada examinării contestației, subiectul evaluării nu poate emite acte de dispoziție”.

3. La articolul 20, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) La reluarea procedurii de evaluare, comisia de evaluare examinează aspectele menționate de consiliul respectiv sau, după caz, de Curtea Supremă de Justiție, precum și informații suplimentare, iar dacă subiectul evaluării este de acord, organizează audieri repetate.”

4. Articolul 22 se completează cu alineatul (7¹) cu următorul cuprins:

„(7¹) Prin derogarea de la alineatul (7) și de la art. 3 alin. (3), procurorii-șefi ai procuraturilor, adjuncții procurorului-șef al unei procuraturi și adjuncții Procurorului General sunt evaluați imediat după numirea în funcție.”.

Art. IV. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative este elaborat de către un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova, în condițiile art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege are drept scop eficientizarea proceselor și remedierea unor curențe depistate în practica aplicării legislației cu privire la evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor.

Referitor la evaluarea integrității, prevăzută de Legea nr. 26/2022:

Menționăm că redacția actuală a normelor ce țin de procedura de contestare permite, de facto, contestarea de un număr nelimitat de ori a hotărârii Comisiei de evaluare, chiar și după reexaminarea dosarului subiectului vizat.

Pentru comparație, menționăm că prevederile ce reglementează același aspect din cadrul Legii nr. 65/2023 și Legii nr. 252/2023 statuează că Curtea Supremă de Justiție poate dispune doar o singură dată reevaluarea candidatului. Astfel, la o ulterioară contestare, nu are loc a doua reevaluare, ci însăși Curtea Supremă de Justiție se pronunță în privința promovării sau nepromovării subiectului evaluării.

Cazurile practice au demonstrat existența riscului ca hotărârea Comisiei de evaluare să fie contestată la nesfârșit, fapt inoportun din considerentul că un eventual câștig de cauză va avea ca efect doar „restabilirea reputației” subiectului vizat, nu și „reincluderea” acestuia în concursul la care acesta a participat anterior. De asemenea, trebuie să se țină cont și de faptul că durata mandatului Comisiei de evaluare, create prin Legea nr. 26/2022 este condiționată de data soluționării ultimei contestații de Curtea Supremă de Justiție. Prelungirea mandatului Comisiei de evaluare presupune cheltuieli care nu mai sunt justificate în virtutea faptului că decizia Comisiei de evaluare ar putea fi contestată de nenumărate ori. Acest lucru determină limitarea contestării de facto a deciziei Comisiei pre-vetting la două ori.

Modificările prevăzute nu ating limitări ale drepturilor candidaților, având în vedere faptul că în cadrul procedurilor în fața Curții Supreme de Justiție aceștia dispun de

plenitudinea de drepturi procesuale, inclusiv de dreptul de a aduce probe pe care au fost în imposibilitate să le aducă în fața Comisiei de evaluare. Efectul acestor modificări va fi pentru viitor, scopul urmărit fiind de a uniformiza procesul de examinare a contestațiilor la etapa Curții Supreme de Justiție.

Alte modificări propuse pentru Legea nr. 26/2022 țin de informația acumulată de Comisia pre-vetting. Se propune a reglementa expres faptul că această informație va putea fi radiată și distrusă doar după ce va fi transmisă spre păstrare în mod electronic către CSM/CSP. Această modificare se impune din considerente de eficiență având în vedere rolul acestor organe în evaluarea performanțelor și asigurarea integrității judecătorilor/procurorilor. Respectiv, necesitatea de păstrare a arhivei pentru procedurile în derulare și cele viitoare, care vor fi examinate de Comisia de evaluare a judecătorilor și cea de evaluare a procurorilor.

Referitor la modificările propuse pentru Legea nr. 65/2023 și Legea nr. 252/2023:

Pentru evitarea prevederilor contradictorii, modificările propuse pentru cele două legi sunt similare, fapt ce va contribui la uniformizarea legislației și practicii.

Potrivit prevederilor celor două legi, nepromovarea evaluării integrității are drept efect eliberarea din funcție a judecătorului/procurorului vizat, iar depunerea unei contestații la Curtea Supremă de Justiție suspendă executarea hotărârii CSM/CSP privind nepromovarea eliberării. Drept urmare, se creează o perioadă de timp în care, un subiect al evaluării, în privința căruia comisia de evaluare a emis un raport negativ, iar, ulterior și CSM/CSP a emis o hotărâre de nepromovare a evaluării (din motivul lipsei integrității etice și/sau financiară), va continua să fie în funcție și să-și exercite atribuțiile. Această situație creează risc sporit de emiteră viciată a deciziilor și, totodată, va crea multiple situații de recuzare a subiectului evaluării, va tergiversa examinarea cauzelor și va avea ca efect discreditarea imaginii justiției prin faptul că un judecător/procuror care a eșuat evaluarea externă ar putea să adopte acte de dispoziție.

Un alt neajuns al cadrului normativ constă în faptul că în procedura de evaluare repetată, comisia de evaluare actualmente este limitată doar la examinarea aspectelor menționate de Curtea Supremă de Justiție, iar subiectul evaluării nu are posibilitatea de a prezenta informație suplimentară. Pentru a se asigura examinarea multiaspectuală a circumstanțelor, considerăm necesar de a interveni cu completări.

Totodată, normele ce vizează evaluarea repetată prevăd posibilitatea pentru comisia de evaluare de a organiza audieri repetate, însă fără a solicita opinia subiectului evaluării referitor la acest aspect. Or, ar fi corect ultimul să aibă posibilitatea inclusiv de a refuza

organizarea audierilor repetate.

Alte modificări, fiind similare celei menționate supra pentru Legea nr. 26/2022, se referă la informația acumulată de Comisia de evaluare a judecătorilor și de Comisia de evaluarea procurorilor. Or, prevederile în vigoare nu reglementează suficient de detaliat posibilitatea utilizării reciproce a informației acumulate de către cele trei comisii de evaluare. Aceste modificări sunt ghidate de considerente de eficiență în vederea asigurării condițiilor optime pentru efectuarea unor evaluări în termeni rezonabili. Cadrul normativ actual prevede doar transmiterea informațiilor de către Comisia de evaluare create prin Legea nr. 26/2022 către celelalte două comisii, dar nu prevede și posibilitatea transmiterii și utilizării informațiilor despre subiecții evaluării între toate cele trei comisii de evaluare. Or, în practică ar putea apărea situații în care o persoană să fie subiect al evaluării a mai multe comisii. Astfel, modificările propuse vor permite schimbul de informații între aceste comisii, astfel economisindu-se resurse importante la evaluare acelorași subiecți.

Modificarea etapei de efectuare a evaluării externe pentru unii subiecți ai evaluării

Potrivit prevederilor în vigoare ale art. 22 alin. (7) din Legea nr. 252/2023, „În perioada aplicării prezentei legi, suplimentar condițiilor pentru accederea în funcțiile enumerate la art. 3, judecătorii și procurorii pot ocupa funcțiile respective cu condiția promovării evaluării externe.”. Din această reglementare rezultă că anterior numirii în funcție, candidații urmează a fi evaluați din punct de vedere al integrității.

În contextul în care, în sistemul procuraturii persistă un număr mare de interimate, unele dintre care sunt exercitate un termen foarte îndelungat, se atestă faptul denaturării instituției „interimatului” și transformării acestuia dintr-o soluție „temporară”, într-o soluție „permanentă”, fapt ce afectează stabilitatea și eficiența în interiorul Procuraturii.

Problema persistenței interimatelor necesită o soluționare imediată, însă în condițiile actuale ale Legii nr. 252/2023, în special ale art. 3 alin.(1) lit. h), termenul în care va putea fi soluționată problema interimatelor îndelungate este unul incert. Or, potrivit prevederilor actuale din Legea nr. 252/2023, în cazul unor funcții vacante, inițial trebuie să fie organizat concursul pentru ocuparea funcției vacante respective, după care, candidații selectați urmează a fi supuși evaluării externe și, doar dacă vor promova evaluarea respectivă, aceștia vor fi numiți în funcție.

Reieșind din faptul că este necesar de a soluționa cât mai rapid posibil problema perpetuării interimatelor, precum și din faptul că procesul de evaluare externă poate dura

o anumită perioadă, se propune modificarea consecutivității etapelor enumerate supra pentru candidații la următoarele funcții (pentru care concursul va fi organizat în perioada dintre intrarea în vigoare a prezentului proiect de lege și data de 31 decembrie 2025):

- procurori-șefi ai procuraturilor;
- adjuncți ai procurorului-șef al unei procuraturi;
- adjuncți ai Procurorului General.

Subliniem că candidații la funcțiile respective inițial vor fi numiți în funcție, fapt concomitent cu care vor fi supuși evaluării externe a integrității. În context, precizăm că pentru acești subiecți ai evaluării externe efectele nepromovării evaluării respective vor fi similare ca și pentru alți subiecți prevăzuți în art. 3 al Legii nr. 252/2023.

3. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul nu conține norme privind armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse.

Proiectul conține intervenții în următoarele legi:

- Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor;
- Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție;
- Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative.

Referitor la modificările propuse pentru Legea nr. 26/2022:

Proiectul prevede completarea **art. 14 alin. (8)** al Legii nr. 26/2022. Articolul respectiv reglementează procedura de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, iar alin. (8) conține prevederi referitoare la posibilele soluții ce pot fi date de CSJ. Se propune completarea alin. (8) cu lit. c), astfel încât în cazul unei contestări repetate, CSJ să fie împuternicită prin lege de a lua decizia finală în privința promovării sau nepromovării evaluării. Subliniem că, în cazul primei contestări, CSJ va examina cauza prin prisma legalității și corectitudinii procedurii (în temeiul art. 14 alin. (8) lit. a) și b)), iar în cazul unei contestări repetate, CSJ va examina cauza în temeiul noii lit. c), adică va examina și fondul.

Precizăm că un mecanism similar este stabilit pentru mecanismul de contestare în cadrul procesului de evaluare externă a judecătorilor și procurorilor (art. 18 alin. (2¹) din Legea nr. 65/2023 și art. 19 alin. (5) din Legea nr. 252/2023). Astfel, se va exclude atât

reevaluarea pentru a treia sau a patra oară a unei persoane de către Comisia de pre-
vetting, cât și perpetuarea la nesfârșit a contestărilor.

De asemenea, proiectul reglementează faptul transmiterii arhivei Comisiei de evaluare
acumulate în procesul de evaluare către CSM și CSP, în dependență de funcțiile la care au
candidat subiecții vizați.

Referitor la modificările propuse pentru Legea nr. 65/2023 și Legea nr. 252/2023:

Este introdusă interdicția pentru judecătorul sau procurorul care eșuează evaluarea
externă să emită acte de dispoziție, până la examinarea contestației de către CSJ. Această
prevedere este necesară pentru a spori încrederea în justiție și a reduce riscul de comitere
a abuzurilor judiciare. În această perioadă judecătorul sau procurorul nu va fi eliberat din
funcție și va continua a fi remunerat, respectând recomandarea Comisiei de la Venetia în
acest sens. **(art. 18 alin. (1) din Legea nr. 65/2023 și art. 19 alin. (3) din Legea
nr. 252/2023)**. În scopul evitării unor interpretări eronate, ținem să precizăm că
sintagma „acte de dispoziție” include:

- a) referitor la judecători – actele enumerate în art. 14 din Codul de procedură civilă,
precum și hotărârile, deciziile, încheierile, mandatele judecătorești emise în
cadrul unui proces penal.
- b) referitor la procurori – ordonanțele.

Se propune completarea **art. 20 alin. (4) din Legea nr. 252/2023** cu detalii
referitoare la dreptul comisiei de evaluare de a examina informația suplimentară, care nu
i-a fost cunoscută în cadrul primei evaluări, precum și la dreptul subiectului evaluării de a
refuza participarea la audierea repetată. Acest fapt este necesar pentru a exclude
posibilele greșeli comise în cadrul primei runde de evaluare din cauza informației
incomplete. În contextul celor expuse, pentru uniformizarea prevederilor legale, se
propune expunerea în redacție nouă a **art. 19** din Legea nr. 65/2023, astfel încât acesta
să conțină o normă similară celei din Legea nr. 252/2023.

În contextul propunerii modificării consecutivității etapelor enumerate supra pentru
candidații la funcțiile de procurori-șefi ai procuraturilor, adjuncți ai procurorului-șef al
unei procuraturi și adjuncți ai Procurorului General, se propune completarea art. 22 din
Legea nr. 252/2023 cu alin. (7¹) care va fi prevăzută excepția de la regula generală privind
etapa efectuării evaluării externe.

Intervențiile legislative menționate sunt necesare pentru a evita tergiversarea numirii în
funcție a persoanelor în funcțiile menționate supra. Or, exercitarea funcțiilor vizate, spre

deosebire de exercitarea interimatului acestor funcții, asigură independența, stabilitatea și înlătură vulnerabilitatea determinată de riscul întreruperii în orice moment, din motive subiective, a exercitării interimatului funcție.

5. Analiza impactului de reglementare

Implementarea prevederilor proiectului dat nu necesită cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Pentru implementarea prezentului proiect de lege nu este necesară operarea unor modificări în alte acte normative.

Reieșind din necesitatea de a soluționa cât mai rapid deficiențele ce țin de transmiterea și utilizarea informației acumulate de cele trei comisii de evaluare, precum și din necesitatea de a evita contestarea la nesfârșit a deciziilor emise în procesul de pre-vetting, se propune ca proiectul legii să intre în vigoare la data publicării acestuia în monitorul Oficial al Republicii Moldova.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul, urmează să fie plasat spre consultare publică pe portalul Parlamentului Republicii Moldova www.parlament.md, în sensul prevederilor Legii 239/2008 privind transparența în procesul decizional

8. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în condițiile legii. Proiectul de lege urmează a fi expertizat de Centrul Național Anticorupție în condițiile legii.

Grigoriu Vasile
Ygor Cliziac